

Tema: Flyktninger

Aktuelle tekster:

- «Vi må snakke om Mustafa»
- «Eg hadde så aldri håpt så djupt frå hjartet, og aldri kryssa fingrane så hardt»

Den første av disse to tekstene består av en hovedsak og to undersaker. Opplegget er først og fremst knyttet til hovedteksten, og vil fungerer uavhengig om dere velger å lese flere av de andre tre tekstene eller bare én av dem.

Mål med opplegget:

Å vekke elevenes interesse for sakprosa:

- ✓ gjennom at elevene utforsker tekstene
- ✓ gjennom at elevene setter ord på sin personlige leseopplevelse
- ✓ gjennom at elevene diskuterer temaer som tas opp i teksten
- ✓ gjennom at elevene reflekterer kritisk over tekstenes påvirkningskraft og troverdighet
- ✓ gjennom at elevene bruker sakprosa-tekster som inspirasjon og modell for egne tekster

FØR:

Snakk sammen i klassen:

- Hva slags artikkel tror dere dette er?
- Kjenner der saken som tittelen referer til?
- Hvem ser dere på bildene?
- Hva vet dere om hvordan norsk asylpolitikk fungerer?
- Hvor mange asylsøkere tror dere det finnes som er under 18 år og alene i Norge?

Det er mange begreper og lover og regler i disse tekstene som det kan være lurt å ha snakket litt om på forhånd. Her er noen eksempler: Asylpolitikk, maktfordelingsprinsippet, UNE, UDI, integrering, oppholdstillatelse, deportering, asylsøker, flyktning, midlertidig, black lives matter, Utlendingsnemnda, definisjonsmakt, innvandringsregulerende hensyn, symbolpolitikk, traumatisert, rettspraksis, menneskesmugling, limbo.

UNDER:

Strek under ord og sammenhenger dere ikke forstår underveis i lesingen

Ta en tenkestopp når dere har lest hovedsaken om Mustafa

- Notér hva dere trenger å vite mer om for å forstå hvordan Norge behandler asylsøkere.

- Hva tenker dere er det mest urettferdige i det dere nettopp har lest?
- Hvordan tenker dere at Norge burde oppføre seg mot asylsøkerne?

Etterpå leser dere en eller begge undersakene og evt. elevteksten. Se på notatene dere gjorde under tenkestoppen. Er det noe som har endret seg?

ETTER:

- Hvordan svarte tekstene til de forventningene dere hadde før dere leste?
- Hvordan vil dere beskrive leseopplevelsen?
- Hvilke element i tekstene bidro til å skape denne opplevelsen?
- Hva gjør det med et ungt menneske å ikke vite hvor vedkommende skal leve, og å vokse opp i konstant usikkerhet? Har de tre asylsøkerne ulike måter å håndtere dette på? Hvordan ville dere reagert?
- De tre asylsøkerne i disse tekstene ønsker alle å få opphold i Norge. De kommer fra Palestina og Afghanistan, men ser ingen fremtid i disse landene. Hva er det de kan få i Norge som de ikke kan få i foreldrenes hjemland? Hvorfor er det vanskelig for norske myndigheter å gi dem opphold? Hva mener dere er rettferdig?
- Hvilke av de tre sakene opplever dere som verst? Hva er det som skaper denne opplevelsen? Hva vet dere om konfliktene i Palestina og Afghanistan?
- Bjørn Normann og Johanne Fearnley etterlyser en oppvask i norsk asylpolitikk. Hva er det de vil endre? Er lederen i Redd Barna Ungdom, Lea Mariero, enig med dem? Er dere enig?
- Hvordan fungerer maktfordelingsprinsippet i Norge? Mustafa beskriver hvordan den fjerde statsmakt, mediene, påvirker saken hans. Er dette rettferdig ovenfor alle de som ikke får den samme medieoppmerksomheten? Hvordan burde systemet fungere, tenker dere?
- Bjørn, Johanne og Mustafa forteller alle tre at de føler på skyld. Hva er det de har dårlig samvittighet for? Kjenner dere dere igjen i denne følelsen?
- Vet dere hva som har skjedd med Mustafa etter denne artikkelen? Hvis ikke, finn det ut.
- Hva synes dere om måten tekstene er oppbygd?
- Hvorfor tror dere at forfatterne valgte å skrive tekstene på denne måten?
- Hvem er det som har skrevet tekstene?
- Tenker dere at tekstene er nøytrale eller en partisk kilde? Begrunn svaret.
- Likte dere tekstene? Hvorfor? Hvorfor ikke?

Legg til og trekk fra spørsmål slik det passer klassen. Se boktips i Faktafyk for videre lesing.

Ekstraoppgaver:

1. Ditt liv som flyktning

Tenk deg at Norge kommer i krig og du og familien din må flykte til et annet land langt borte. Er de vennlige innstilt eller ikke i det nye landet du kommer til?

2. Dikt som politisk kommentar

Bjørn leser et dikt for Johanne og Mustafa:

Det var en gang et tall
uerstattelig var tallet
Umulig å forandre
usynlig blant mange
Så ble det mange tall
og det ble vanskelig å telle
For papir og blekk
kan ikke illustrere
at tallet var laget
av kjøtt og blod

Både Johanne og Mustafa uttrykker at diktet treffer dem. Johanne sier at «det setter ord på noe hun lenge har brukt mye engasjement og tid på». Er det en spesiell sak som engasjerer deg? For eksempel klimapolitikk eller for mange lekser?

Oppgave:

Skriv et dikt om din kampsak, enten i fri form som Bjørn sitt dikt, eller bruk rim og rytme. Tenk at diktet skal stå på trykk i en avis, eller leses fra en scene under et demonstrasjonstog. Det bør ikke være for langt, og målet er å få tilhørerne til å føle noe (sinne, sorg, medfølelse, engasjement) og/eller få lyst til å gjøre noe.

3. Lag en spilleliste med overlevelsesmusikk

Anne Gunn Halvorsen skriver: «Musikk kallast den emosjonelle kommunikasjonsforma, det er her me kommuniserer kjensler, det er i allfall hovedteorien til musikkforskninga når det gjeld spørsmålet om kvifor i alle dagar menneske alltid har drive med musikk.» Flere av personene i årets Faktafyk forteller at de lytter til musikk for å overvinne ulike utfordringer. Dennis Hauger hører på punkrock når han skal starte bakerst og ta igjen feltet, og Mustafa Hassan beskriver musikken som en overlevelsesstrategi, den var et viktig forsvar mot usikkerheten i barndommen som asylsøker.

Oppgave:

Opplever du noe tøft akkurat nå, som kjærlighetssorg eller eksamensangst, eller kjenner du noen som gjør det? Hva slags spilleliste tror du ville ha hjulpet? Lag spillelisten i Spotify eller på en annen digital plattform. Alternativt kan du lage en spilleliste til en av asylsøkerne du har lest om.

Fra fagfornyelsen:

Disse oppgavene kan lett knyttes til det tverrfaglige temaet i lærerplanen: **Bærekraft**

- Temaet rommer problemstillinger knyttet til miljø og klima, fattigdom og fordeling av ressurser, konflikter, helse, likestilling, demografi og utdanning. Elevene skal lære om sammenhengen mellom de ulike aspektene ved bærekraftig utvikling.

- I samfunnsfag skal elevane reflektere over og drøfte dilemma og spenningsforhold knytte til dei ulike dimensjonane ved bærekraftig utvikling og sjå at handlingar på både individ- og samfunnsnivå har betydning.

- Gjennom å møte fagets tekstmangfold, lese kritisk og delta i dialog kan elevene utvikle evnen til å forstå og håndtere meningsmotsetninger og interessekonflikter som kan oppstå når samfunnet endres i en mer bærekraftig retning.

Kompetansemål i norsk:

- Lese skjønnlitteratur og sakprosa på bokmål og nynorsk [...], og reflektere over tekstenes formål, innhold, sjangertrekk og virkemidler

- Beskrive og reflektere over egen bruk av lesestrategier i lesing av skjønnlitteratur og sakprosa

- Utforske og reflektere over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon

- Informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium

- Uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måte

Kompetansemål i samfunnsfag:

- Samanlikne korleis politiske, geografiske og historiske forhold påverkar levekår, busetjingsmønster og demografi i forskjellige delar av verda i dag

- Utforske og beskrive korleis menneske- og urfolksrettar og andre internasjonale avtalar og samarbeid har betydning for nasjonal politikk, livet til menneske, likestilling og likeverd

- Beskrive sentrale lover, reglar og normer og drøfte kva konsekvensar brot på desse kan ha for den enkelte og for samfunnet på kort og lang sikt